11/11/2019

Владика Фотије: Мисија нема граница

Владика Фотије: Црква постоји да буде мисија, да проповеда реч Божју народу нашега времена и да га светотајинским животом приводи заједници спасених у Царству Небеском

По неисказаном промислу Божјем детињство проводите у равној бачкој, у месту Чуруг. Касније, следујући призиву Божјем одлазите у Светоархангелску обитељ у Ковиљу и на празник Светог Великомученика Димитрија 1990. лета Господњег, примате монашки постриг од руке Његовог Преосвештенства Епископа новосадског и бачког др Иринеја. Замолио бих Вас да нам кажете нешто о Вашем детињству, али и о монашким данима проведеним у наведеној обитељи?

Рођен сам на Кочићевом Змијању, у општини Бања Лука. Моји родитељи су као економски емигранти 1965. године доселили се у питомо бачко место Чуруг, а ја сам тада имао четири године. У то време многи Срби су се расељавали са подручја Змијања и планине Мањаче по читавом свету, а ми смо се, хвала Богу, ипак, доселили у Србију. У Чуругу сам завршио Основну школу „Ђура Јакшић“ и тих дана се све више са носталгијом сећам, као времена лепоте, детињства, и младалачке безбрижности. Касније сам завршио Гимназију у Жабљу и по Шуваровој реформи Хидро-техничку школу у

Новом Саду. Међутим, то све ме није у потпуности испуњавало. Непрестано сам трагао за дубљим смислом живота који није могла да ми да ни књижевност ни философија, већ управо теологија. Тако ме је промисао Божији довео у Београд, где сам се 1983. године уписао на Теолошки факултет, одушевљен вером и посебно богословљем светога Аве Јустина Ћелијског који нам је у то време свима био учитељ, а посебно нама из Чуруга. Као што сте поменули, после завршеног Теолошког факултета и две године проведене на постдипломским студијама у Ерлангену у Немачкој, 1990. године замонашен сам у манастиру Ковиљу, у Епархији бачкој. Тешко је говорити о првим монашким данима, али они су за мене били наставак трагања за Богом и за јеванђелском реалношћу коју осећамо и доживљавамо једино у Цркви Христовој – то је за мене био манастир Ковиљ.

Преосвећени Владико, предајући се у службу својој Светој Цркви, Ви сте пет година били професор и главни васпитач Српске Православне Богословије „Светог Арсенија Сремца" у Сремским Карловцима. Каква су Ваша сећања у погледу службе коју сте ревносно обављали у овој црквено-просветној установи?

Знате како, суштина монаштва је у послушању. Ми смо се у томе духу васпитавали у манастиру Ковиљу, и томе нас је управо учио наш духовник владика бачки Иринеј. Његовим благословом и благословом блаженопочившег Патријарха Павла, 1993. године сам се по послушању нашао у богословији Светог Арсенија Сремца у Сремским Карловцима и постао професор. Као монашко лице био сам главни васпитач и духовник у богословији. Сремски Карловци су изузетно место, које одише старином, културом и ученошћу. Није случајно да се Карловци називају „Српски Сион", а првенствено зато што је ту дуго времена било седиште српских патријараха. Радити у Карловачкој богословији за мене је био велики благослов и ново искуство, јер ја нисам похађао богословију. Међутим, ако могу да кажем тако, завршио сам је као професор, будући да сам сво време у богословији био главни васпитач и живео животом богослова. За време мога рада у богословији у Карловцима, а касније и у манастиру Крки, препознао сам све позитивне аспекте које богословија садржи у себи, те сам стога у Светом Сабору био и остао изразити присталица очувања наших богословија. Чак сам једном приликом у богословији у Карловцима и рекао да би нашим богословима требало дати известан орден, због труда и подвига те деце у узрасту од 15 до 18 година, када њихови вршњаци у исто време дању спавају, а ноћу живе. Карловачка богословија је од одувек имала висок реноме, а ја сам се трудио колико су биле моје моћи да томе допринесем, посебно као

духовник који се стара о духовном узрастању наших богослова. Поред тога, покушао сам да остварим и контакт са људима у граду, како би православно богословље изашло изван ограде сâме Богословије, а колико сам у томе успевао остављам другима да посведоче и кажу.

Давне, 1999. године, на редовном заседању Светог Архијерејског Сабора, изабрани сте за Епископа далматинског. На трон ове древне и значајне епархије уведени сте у веома тешком времену?

На мајском заседању Светог Архијерејског Сабора 1999. године, изабран сам за Епископа далматинског са седиштем у Шибенику. Међутим, шест месеци нисам могао да одем у своју Епархију, јер је било потребно да добијем визу за улазак у Републику Хрватску. То је било заиста тешко време; у Далмацији сам затекао апокалиптичку пустош. Када то кажем мислим на спаљена српска села, порушене и девастиране цркве и манастире – трагедија рата се буквално осећала на сваком кораку. Пошто сам у то време био и администратор Епархије горњокарловачке, могу рећи да је слично стање било и тамо. Требало је у црквеном и пастирском смислу заиста кренути од нуле, а то није било лако. Хвала Богу, Он је давао снаге и ми смо са малобројним свештенством и монаштвом успели да обновимо велики број цркава и манастира и да поново организујемо црквени живот, који је у највећој мери био нада за опстанак и повратак нашега народа на те просторе, где су православни Срби вековима живели. Оно што бих посебно нагласио, а сматрам то веома значајним, то је чињеница да је 2001. године поново почела са радом богословија у манастиру Крки, што је за све наше људе у Далмацији, па чак и у целој Хрватској, био знак живота и наде да ћемо опстати на тим просторима.

У окриљу свештене обитељи манастира Крка, делује Богословија „Света Три јерарха”, на чијем челу сте се налазили. Лепа је прилика да нашим читаоцима приближите значај ове најстарије богословије, као и њено деловање у периоду када сте се налазили на њеном челу?

Већ сам рекао да је почетак рада наше Богословије у Крки, 2001. године, био знак наде за све. После пет година рада богословије у школи је било педесет ученика, док су римокатоличка сјеменишта у Задру и Ријеци имала само по десетину полазника. Крчка богословија је била наша снага. Деца су веома често радила заједно са нама на манастирском имању у Ваћанима код Скрадина, а по некада су помагали свештеницима на парохији. То је било укрепљење за наш народ, за наше повратнике, који су углавном били старији људи. Они су непрестано говорили, ако и докле живи наша Богословија у

Крки, има наде да ћемо и ми овде опстати. Као ректор и предавач свим силама сам се трудио да ту школу одржимо у животу, а то уопште није било једноставно. У томе су нам, поред Светог Архијерејског Синода, у многоме помагали благочестиви Срби из Славоније и Барање као и угледни Срби из Далмације. Године 2015. у манастиру Крки, у присуству Његове Светости Патријарха српског господина Иринеја и великог броја Архијереја СПЦ прославили смо велики јубилеј – четири стотине година од оснивања богословије, као и стотину година од упокојења великог владике далматинског Никодима (Милаша). То је био заиста величанствен сабор у Далмацији, сличан онима који се у току лета одржавају по нашим парохијама, а посебно да поменем Сведалматински сабор у манастиру Крки на Преображење, на коме се знало окупити неколико десетина хиљада православних Срба.

Драги Владико, како бисте описали Ваше вишегодишње архипастирско служење у Епархији далматинској?

Наше архипастирско служење у Далмацији било је у знаку крста и васкрсења. Свети Апостоли су после Педесетнице задобили благодат Духа Светога, да смело и неустрашиво проповедају реч Божију и да чине чудеса. То смо и ми архипастири такође примили на дан наше епископске хиротоније. У том духу је, могу слободно рећи, текло и моје скромно службовање у мученичкој Епархији далматинској. Више, могло би се рећи, у служби крста због тешких услова у послератној Далмацији, али свакако је било и васкрсења када смо сви доживљавали духовну радост у обнови живота Цркве и наших далматинских светиња; посебно три беле лађе – манастира Крупе, Крке и Драговића.

Година 2017. за Вас је нови почетак. Одлуком Светог Архијерејског Сабора изабрани сте за Епископа зворничко-тузланског. Као архипастир поверене Вам епархије посебну пажњу посвећујете мисији. Владико, колико је важна мисија Цркве као наставак оне заповести коју је Спаситељ дао својим Апостолима – да иду и проповедају реч Божју?

По промислу Божијем, 2017. године, изабран сам за Епископа зворничко-тузланског, иако сам мислио да ћу у Далмацији остати до краја. Али Бог има своје неисказане путеве и руководи Цркву на најмудрији и божански начин. Тако верујем да и мој долазак овде у Бијељину има дубоки промисао у циљу мисије коју сте поменули. Црква и постоји да буде мисија, да проповеда реч Божију народу нашега времена, те да га светотајинским животом приводи заједници спасених у Царству Небеском. Код нас је данас на жалост, мисија

најчешће сведена само на вернике. Мало или готово никако се не обраћамо људима који нису званично верници. Али, не заборавимо да је Господ пославши Апостоле на проповед рекао, идите и проповедајте свима народима, што значи да мисија нема граница. Она има границе једино, ако постоје границе у нашој љубави и спремности на служење.

Ваше Преосвештенство, Ваш мисионарски рад поткрепљен је изузетно плодним издаваштвом. Шта нам можете рећи о досадашњем раду издавачке установе „Синај”, али и који су Ваши планови у предстојећем периоду?

По нашем скромном схватању мисија Цркве је немогућа без плодне издавачке делатности. Ми смо овде у Епархији зато и основали Издавачку кућу „Синај“ у којој редовно штампамо епархијски часопис „Живоносни Источник“ и друге катихетске и богословке књиге које су насушна потреба нашег народа. Не можемо се задовољити тиме да наши верници понешто знају о вери, јер је потребно да знају све да би се спасавали. Ако не знају све, појавиће се лажни пророци и јеретици и повешће их за собом, као што је било у време несретнога комунизма када је наша омладина била заведена Дарвиновом теоријом о еволуцији врста. То је, на жалост, за многе људе постала нова религија, тзв. религија животињског царства. Да нам се тако нешто не би поновило неопходан је предан рад свих делатника на њиви Господњој, а посебно нас свештенослужитеља.

Будући да живимо у времену које је испуњено многобројним искушењима и тешкоћама које не иду у корак са хришћанским етосом, замолио бих Вас да нам кажете које је, према Вашем мишљењу, највеће искушење са којим смо данас суочени, али и да нас поучите који су начини превазилажења свих оних искушења која нас спутавају да храбро и постојано корачамо јединим истинским путем који нам је пропутио Господ?

Што се тиче искушења са којима се суочавамо у свакодневном животу, она су по примеру Господа Исуса Христа и његовог кушања у пустињи увек трострука. Прво је искушење хлеба, то јест тела. У младости на сваког од нас прво наилазе телесна искушења и у том периоду потребно је управо очувати телесну чистоту, да бисмо били спремни борити се на вишем духовном нивоу који нам доноси друга два искушења.

Друго искушење је искушење сујете и таштине. Ова искушења побеђујемо смиреним мишљењем о себи и поуздањем у Бога. Треће и последње искушење је искушење сребролубља и власотљубља. Ова искушења можемо победити једино, ако смо претходно победили прва два, па самим тим нећемо

робовати ничему што је од овога света, па ни богатству. Што се, пак, властољубља тиче, самтраћемо га ни за шта, будући да опитно знамо како је смисао нашег живота у служењу.

У Вашим надахнутим архипастирским омилијама без престанка поучавате поверену Вам паству о значају Светотајинског живота који се темељи и врхуни у Евхаристији. У духу чувених речи великог оца и учитеља Цркве Светог Јована Златоуста, да је „Литургија предокушавање Царства небеског", реците нам колико је значајно да васцели свој живот сагледавамо Литургијом?

Оно што сам као архијерej сматрао у Далмацији, сматрам и овде у Епархији зворничко-тузланској, а то је да ми архипастири Цркве првенствено морамо да се трудимо да оцрквенимо наш народ. Шта то значи? Изнад свега, то значи да наш народ приближимо светој Литургији и уопште светим Тајнама Цркве, како би они свој сопствени живот у тим светотајинским оквирима остваривали. У практичном смислу то, пак, значи да сваке недеље и сваког празника, сви верујући Срби треба да буду са својом Црквом на светим богослужењима и да узму учешћа у Светом Причешћу. Док тај идеал не постигнемо, нисмо довољно учинили. Када сам као студент био у Немачкој, одлазио сам понекад у грчке цркве које су биле препуне народа, а данас је тако и у православној Русији. И ми Срби смо позвани да остварујемо тај идеал, јер то је наш светосавско-немањићки образац савршенства када су Црква и држава биле у потпуној симфонији. Из те симфоније изродила су се дивна и благословена дела – наше светиње и манастири од Хиландара и Косова, па на све стране земаљског шара где живе православни Срби. Том идеалу треба непрестано да се враћамо и њему да тежимо, пошто он није утопија него Живот.

Ваше Преосвештенство, дивна је прилика да читаоцима „Православног мисионара" упутите пастирску поуку?

Живимо у тешком времену, које је од многих Отаца названо апокалиптичко време, време у коме треба да се одиграју последњи догађаји описани у Светом Откровењу. Управо зато је на нама још већа одговорност да будемо доследни хришћани и прави људи, како је говорио блаженопочивши Патријарх Павле, који нам може бити пример истинског пастира у наше доба. Бог и у наше време подиже велике пастире и чудотворце као што су били: свети Нектарије Егински, свети Старац Порфирије, свети Пајсије Светогорац, старац Тадеј Витовнички и многи други. По спољашњем образовању они нису били толико учени, али су били благодатне трубе Духа Светога и њиховој

проповеди се не могоше супротставити ни сви мудраци овога света. Такви и ми треба да будемо. Скромни, једноставни, али испуњени благодаћу Духа Светога, јер наша мисија и није наше дело, већ Божије. Један од игумана Свете Горе је рекао, да је време у којем ми живимо време Православља, што значи да ми православни имамо посебну одговорност не само за своје вернике, него и за све хришћане и све народе света. Ово не говорим да бисмо се гордили, не дао Бог, него да Православље сведочимо пред Јудејима, Јелинима и пред свима народима. Тако не правимо никакав компромис у вери, већ настојимо управо да апостолским и светоотачким предањем живимо, сведочећи живога и истинитога Христа, Спаситеља свима народима.

Драги Владико, користим прилику да Вам на крају нашег надахнутог разговора и промишљања, заблагодарим на хришћанској љубави и пажњи коју сте показали према нашем часопису, желећи Вам свако добро од Господа у предстојећим данима архипастирског служења у Богом чуваној Епархији зворничко-тузланској.

Богу хвала, а хвала и Вама! Нека благослов Божји буде на Вама и на свим читаоцима „Православног мисионара”, овог часописа са великом традицијом!

spc.rs